Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0018

Jimmy Lai nuteisimas ir jam gresianti bausmė Honkonge

2026 m. sausio 22 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Jimmy Lai nuteisimo ir jam gresiančios bausmės Honkonge (2026/2573(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Honkongo ir Kinijos,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 150 straipsnio 5 dalį ir 136 straipsnio 4 dalį,

A. kadangi 2025 m. gruodžio 15 d. Honkongo Aukštasis Teismas nuteisė Jungtinės Karalystės pilietį ir demokratijos aktyvistą Jimmy Lai už slaptus susitarimus su užsienio pajėgomis, remdamasis Nacionalinio saugumo įstatymu, ir už kurstymą maištauti, remdamasis Potvarkiu dėl kolonijinės eros nusikaltimų; kadangi dabar jam gresia laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė;

B. kadangi J. Lai nuo 2020 m. gruodžio mėn. yra sulaikytas remiantis įvairiais politiškai motyvuotais kaltinimais; kadangi jis praleido daugiau kaip 1 800 dienų kalėjimo vienutėje;

C. kadangi J. Lai nuteisimas rodo, kad Honkonge toliau eskaluojama padėtis, kai 2020 m. priėmus Nacionalinio saugumo įstatymą, o 2024 m. – Nacionalinio saugumo užtikrinimo potvarkį naikinama saviraiškos laisvė, žiniasklaidos laisvė ir teismų nepriklausomumas;

D. kadangi Kinija, priimdama Nacionalinį saugumo įstatymą ir Nacionalinio saugumo užtikrinimo potvarkį, pažeidė savo tarptautinius teisinius įsipareigojimus, kuriais iki 2047 m. buvo užtikrintas ypatingas Honkongo statusas pagal Kinijos ir Didžiosios Britanijos bendrą deklaraciją, ir Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, kuris tebetaikomas Honkongui;

E. kadangi J. Lai, kuriam yra 78 metai, gresia ilga laisvės atėmimo bausmė arba įkalinimas iki gyvos galvos, nepaisant to, kad jis serga

diabetu, ir šiuo metu jis yra laikomas gyvybei pavojingomis sąlygomis;

1. kuo griežčiausiai smerkia Jimmy Lai nuteisimą ir reiškia didelį susirūpinimą dėl bausmės, kuri jam netrukus bus paskirta; primygtinai ragina Honkongo valdžios institucijas nedelsiant ir besąlygiškai paleisti J. Lai ir visus kitus asmenis, sulaikytus už naudojimąsi savo laisvėmis, įskaitant religines ir demokratines teises, panaikinti visus jiems pateiktus kaltinimus ir užtikrinti jų pagrindines teises; primygtinai ragina Honkongo valdžios institucijas nedelsiant suteikti J. Lai ir kitiems politiniams kaliniams, kuriems reikalinga specializuota medicininė priežiūra, galimybę gauti tokią priežiūrą;

2. pabrėžia, kad savavališkas J. Lai baudžiamasis persekiojimas yra sistemingo valstybės saugumo įstatymų naudojimo siekiant panaikinti nepriklausomą žiniasklaidą, žodžio laisvę ir politinę opoziciją Honkonge pavyzdys;

3. pakartoja, kad griežtai smerkia Nacionalinio saugumo įstatymą ir Nacionalinio saugumo užtikrinimo potvarkį Honkonge ir jų tarpvalstybines pasekmes; ragina panaikinti Nacionalinio saugumo įstatymą ir Nacionalinio saugumo užtikrinimo potvarkį;

4. smerkia Kinijos ir Honkongo valdžios institucijų eskaluojamas tarpvalstybines represijas prieš žurnalistus, aktyvistus ir diasporą, be kita ko, Europos Sąjungoje; pakartoja savo raginimą valstybėms narėms sustabdyti ekstradicijos sutarčių su Kinija ir Honkongu vykdymą ir suteikti veiksmingą apsaugą asmenims, kuriems gresia politinis persekiojimas; ragina Komisiją inicijuoti Honkongo statuso Pasaulio prekybos organizacijoje suspendavimą;

5. laikosi nuomonės, kad J. Lai įkalinimas iki gyvos galvos būtų nepriimtinas ir turėtų rimtų pasekmių ES ir Kinijos santykiams;

6. primygtinai ragina Tarybą peržiūrėti savo 2020 m. išvadas dėl Honkongo ir pagal ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą nustatyti sankcijas vyriausybės vadovui Johnui Lee ir visiems pareigūnams, atsakingiems už laisvių suvaržymus;

7. ragina ES delegaciją intensyvinti diplomatinį angažavimąsi ir stebėseną, kiek tai susiję su Jimmy Lai padėtimi ir panašiais atvejais;

8. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Tarybai, Kinijos Liaudies Respublikai ir Ypatingajam Administraciniam Kinijos Regionui Honkongui.